

Nowy

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Poniedziałek, dnia 13 grudnia 1915 r.

Redakcja i administracja „Nowego Kurjera Łódzkiego” mieści się przy ul. Zachodniej № 37. Interesowani do redakcji, zgłaszając się mogą od 10 pól do 3 po poł. i od 6 do 7 wiecz. Administracja otwarta od 8 rano do 7 wiecz. Adres telegraficzny „Łódź-Kurier”.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie 12 marek., półrocznie 6 marek., miesięcznie 1 mark. Za odnośnienie do domu lub przesyłką pocztową dolicza się 40 fen. miesięcznie. Za przesyłką zagranicą dolicza się 1 markę miesięcznie. Zmiana adresu 40 fen. Telefon Nr. 253.

Cena ogłoszeń 1-sza strona 1 mark. za wiersz i jego miejsce, nadesłane 1 mark., nekrologi i reklamy 40 fen., ogłoszenia zwyczajne 20 fen., ogłoszenia drobne 4 fen. za wiersz. Ogłoszenia zamiejscowe: 1-sza strona 1 mark., reklamy po 40 fen., zwyczajne 24 fen. za wiersz lub jego miejsce w tekście 1.50 mkr..

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły z góry ceną nieoznaczoną, honorarjów administracja wypłacać nie będzie.

Sala Koncertowa

(Dzielnica 18).

We wtorek, dn. 14 grudnia 1915 r., o godzinie 8 m. 15 wieczór.

ODCZYT

Juljana Tuwima

(Rocha Pekińskiego)

ODCZYT

Apostołowie brutalnego jutra

ODCZYT

Pozostałe bilety nabywać można w składzie muzycznym Friedberga i Koca, (Piotrkowska 90) a w dniu odczytu w kasie Sali Koncertowej.

Bogactwa naturalne kraju.

Kto zwiadał kiedyś rolę naszą przed zniwami, ten zauważyć musiał, że podczas gdy jedne pola przedstawiają się okazale i plon obiesują obfity, na innych, tuż obok położonych, zboże jest liche, rzadkie, niskie, kłos niepełny... Jeśli zapytać tubylca o przyczynę tego dziwnego zjawiska, odpowie tonem naturalnym i obojętnym: „to gront dworski, a tamto chłopski.” I wydawało się wszystkim jakby rzeczą zupełnie naturalną, że gospodarstwa włościańskie w daleko gorszym są stanie, niż folwarki większej własności ziemskiej.

Różnica ta jednak tłumaczyła się nie tyle biedą chłopów, ile jego ciemnotą, jego obojętnością słowiańską, jego fatalizmem, rutyną i konserwatywnym zaciekłym, niechęcią czynienia nakładów i zabiegliwością ocalała, nierozumna, nieinteligentna. Najlepszym tego dowodem — piękne gospodarstwa kolonistów.

Uchodziło to jakoś w naszym kraju rolnictwem, w którym artykuły spożywcze były tanie i ceny rynkowe nie zachęcały może dostatecznie włościanina do systemu gospodarstwa bardziej intensywnej, do stosowania nawozów sztucznych, do posiewu iubin i t. d. Stosunki te zmieniły się jednak obecnie kompletnie; wskutek nieszczęsnych warunków, w jakie wstrącił kraj nasz wypadki wojenne, rola nasza z trudnością zaspakaja potrzeby mieszkańców, i ówierać kartofli kosztuje obecnie bez mała tyle, co dawniej korzec...

W zastosowaniu więc do warunków system gospodarowania ulec powinien gruntownej zmianie w kierunku jaknajintensywniejszej produkcji. Kosztem właścicieli ziemskich powinny powstać stacje agronomiczne, glebę powinno się badać i stosownie do jej składu chemicznego używać obok nawozów naturalnych i sztucznych, nie oglądając się zupełnie na ich drogie ceny, gdyż teraz, wobec wysokich cen produktów rolnictwa, bezwarunkowo się kalkuluja. Należy więc zużyć posiadane w kraju zapasy mąki kostnej, sprowadzać masami sole stasfurckie, żuzle Tomasa itd. Powinno się następnie przyciągnąć siły robotnicze z miast, by z powodu braku rąk nie zaniedbać niczego na roli. Będzie to jednocześnie o tyle korzystne dla miast, że znajdują pracę i chleb liczne zastępy bezrobotnych.

Pomijając jednak te kwestje zasadnicze, podstawowe naszej gospodarki rolnej, zachodzi pytanie, czy dostatecznie wyzyskujemy dary, które

re ofiaruje nam natura sama, bez naszego udziału, bez pracy...

Przypomnijmy sobie, że ojcowie nasi w czasach bardzo odległych, w zaraniu historii, trudnili się i żywili prawie wyłącznie myślistwem i rybołówstwem.

Rybołówstwo w miarę możliwości jest naturalnie uprawianem i teraz, nie może ono jednak mieć większego znaczenia wskutek skąpego wyposażenia kraju naszego w rzeki. Co się tyczy myślistwa, to uległo ono ostatnio ograniczeniom i przepisom obostrzonym ze względu na zakaz posiadania broni palnej. Należałoby z tego powodu powrócić do sposobu łowów w sidła. Naraziłoby się oczywiście w ten sposób zwierzyne na zbyt szybkie wyczerpienie, lecz z la guerre comme à la guerre, nie pora myśleć o tem obecnie, kiedy trzeba zaradzić naglącym potrzebom chwili. Z drugiej strony dochody z tego procederu dostałyby się wprawdzie głównie zamożnemu chłopstwu, lecz zarobiliby także cośkolwiek biedni przekupnie wędrowni (przeważnie ex-robotnicy), a co najważniejsza konsumcji przybyłyby materiały potrzebne, tak ważne i poszukiwane pokarmy białkowo-tuszczowe.

Niektóre jeszcze inne, drobniejsze może, źródła naturalne także leżą u nas odłogiem. Ktokolwiek przebywał pewien czas we Francji lub południowo-zachodnich Niemczech (w Bawarii naprz.), ten wie jak smaczna, pożywna i lekka potrawa są żaby. W smaku przypominają kurczęta, są jednak bez porównania delikatniejsze i lepsze. Kuchnia francuska słynie jako najlepsza w świecie, otóż jak wiadomo największym przysmakiem tej kuchni są właśnie żaby, których u nas nikt nie tknie, którymi się brzydziśmy niewiedomo z jakiego powodu. A są one właśnie również pożywieniem białkowym, tak obecnie drogiem, trudnym do zdobycia i zastąpienia.

Potrzeba powinna nas nauczyć używania tego świetnego pokarmu, który gastronomi francuscy słusznie uważają za takomy przysmak. Zaradziłoby się w ten sposób do pewnego stopnia brakowi mięsa, i jednocześnie świeży zastęp ludzi znalazłoby kawałek chleba przy uczeiwej pracy.

Podobnie do żab chętnie są we Francji konsumowane niektóre gatunki ślimaków (escargote i inne), które u nas również mogłyby znaleźć zastosowanie.

Nie wstawiamy sobie bynajmniej, by sama nasza wskazówka wystarczała do wprowadzenia w użytek codzienny zalecane przez nas pokarmy. Mamy pod tym względem pewne do-

świadczenie i wiemy, że rutyna i przesąd to dwie potęgi olbrzymie, których przewyciężyć nie może nie tylko zdrowy sens i przykład zachodu, lecz nawet potrzeba, głód...

E. Starzyński.

Wokół wojny.

Nurkowiec niemiecki na morzu śródziemnym.

Jak donoszą ze źródeł angielskich, nurkowiec niemiecki zaatakował na morzu śródziemnym dwa amerykańskie statki do przewozu oleju: „The Pretolite” i „Commeipaw”. Oba statki uszły całe, okupiwszy się lekkimi uszkodzeniami wskutek ognia z dział nurkowe.

Odpowiedź Grecji.

Półurzędowa Agence d'Athènes donosi, że wczoraj po południu doręczona została posłom czwórporozumienia odpowiedź rządu greckiego na ostatnią notę koalicji. Odpowiedź utrzymana jest w tonie najwyższej uprzejmości.

Stan armji greckiej.

Z Lugano piszą: do pism medjołańskich donoszą z Aten, że armja grecka w dniu 1 grudnia przekroczyła liczbę 500 tysięcy żołnierza. — Wszyscy bez żadnych wyjątków oficerowie powołani zostali do armji czynnej.

Ewakuacja Salonik.

Z Hagi otrzymano następującą wiadomość z Salonik: Konsulowie niemiecki, turecki, austriacko-węgierski i bułgarski zawiadomili obywateli swoich państw, ażeby się przygotowali do szybkiego opuszczenia miasta.

Walki w Albanji.

„Lyoner Nouveliste” donosi z Cetynji o wybuchu pierwszych rozruchów w Albanji i krwawych starciach pomiędzy wojskami serbskimi, uciekającymi z pod Ipeku i Djakowy, a powstańcami plemionami albańskimi. Plemiona te czynią wysiłki w celu utrudnienia serbom przemarszu przez Albanję. Król Piotr przybył dnia 11 bież. miesiąca do Alessie, skąd podąży w głąb kraju.

Los ekspedycji dardanejskiej.

Z Londynu donoszą przez Rotterdam do pism niemieckich. Zdaniem dzienników angielskich na ostatnim posiedzeniu wojennej rady koalicyjnej nie rozstrzygnięto jeszcze o-

statecznie sprawy dalszego kontynuowania akcji przeciw Dardanelom. — Decyzja zależec będzie — jak głoszą urzędowe doniesienia angielskie — od przebiegu „wielkich wypadków” na wschodzie. Narazie na Mudros wyładowały świeże wojska celem zastąpienia australijczyków.

Ofenzywa francuska.

Z Zurychu donoszą do „Lepz. Tageb.” „Jagesanzeiger” pisze z frontu zachodniego: Ostatnia ofenzywa przeciwko linjom niemieckim, podług zeznań francuskich, niema za sobą równej pod względem gwałtowności ataków i zużycania amunicji. Mimo to dziś sytuacja jest ta sama, co przed rozpoczęciem ofenzywy. Nieznaczne przesunięcia linii bojowej zupełnie nie wpłynęły na całość frontu.

Czwarty milion anglików

Podług „Daily Telegraph” premier-minister wniósł w parlamencie londyńskim wniosek o przyznanie kredytu na werbunek i uzbrojenia nowego, czwartego miliona żołnierzy. Wniosek ten zostanie przedłożony na posiedzeniu parlamentu w nadchodzący czwartek.

Attaches niemieccy odwołani.

Biuro Reutersa donosi z Waszyngtonu: Ambasador niemiecki, hrabia Bernsdorf, zawiadomił sekretarza stanu Lansinga, że attaché marynarki, von Boy-Ed i attaché wojskowy von Papan, zostali odwołani. Równocześnie ambasador uprasza o wolne dla nich glejty.

Energiczne kroki koalicji.

Biuro Reutersa donosi: Korespondent paryski „Daily Mail” zapewnia, że różnice zdania, jakie istniały między Francją i Anglią w sprawie wyprawy bałkańskiej zostały usunięte. Po przybyciu Grey’a i Kitchenera do Paryża osiągnięto najzupełniejsze porozumienie. Postanowiono nie usuwać się z Salonik, a zarazem wystąpić wobec Grecji w sposób stanowczy i zmusić ją do perzucenia dotychczasowego dwuznacznego stanowiska. Prawdopodobnie mocarstwa wystosują do Grecji wspólną notę i zażądają natychmiastowej jasnej i katerycznej odpowiedzi na swe żądania.

Stany Zjednoczone a Austria.

Z Londynu donoszą: Według informacji „Associated Press” z Waszyngtonu, coraz groźniejszym staje się niebezpieczeństwo, że stosunki dyplomatyczne Austro-Węgier ze Stanami Zjednoczonymi zostaną zerwane.

Wsi Gradec wywiązała się straszna... zapaśnicy... w katastrofie... 13-go grudnia... 16-go grudnia...

Ządanie odwołania konsula.

WIEDEN. Rząd waszyngtoński zażądał odwołania austro-węgierskiego konsula z New-Jorku Aleksandra Nubera v. Peraked.

Obwieszczenie.

Z powodu rozporządzenia z dnia 12 lipca zameldowane zapasy koprowiny, mosiądzu, brązu, niklu, cyny, cynku, aluminium, ołowiu, blachy cynkowej, białego metalu i nowego srebra, winny być w miejscach zbiorczych oddane.

Mieszkańcy przy ulicach: Piotrkowskiej od nr. 1 aż do Zielonej (prawa strona), Konstancyńskiej od nr. 2 aż do końca (lewa strona).

Zielonej od nr. 1 aż do końca (prawa strona), Zachodniej od Konstancyńskiej aż do końca.

Włocławskiej od Zawadzkiej aż do Zielonej, Długiej od Konstancyńskiej aż do Zielonej.

Pańskiej od Konstancyńskiej aż do Zielonej, Lepowej od Konstancyńskiej aż do Zielonej.

Zakątnej od Konstancyńskiej aż do Zielonej, Louisy od Pasaż Szulca aż do Zielonej.

Lesznej od Konstancyńskiej aż do Zielonej, Zawadzkiej, Cegielnianej, Nowo-Cegielnianej, Pałki Szulca.

Właściciele lub zarządcy tychże zapasów winni są zameldowane przedmioty, jako to: statki kuchenne, narzędzia gospodarcze wszelkiego rodzaju, jak n. p. kotły do gotowania i zaprawiania, patelnie, formy do pieczenia misek, kotły do prania, wanny do kąpiei (z wyjątkiem wanien cynkowych) piece i wszelkie inne przedmioty, o ile możności, wolne od żelaza, w czasie od poniedziałku dnia

13-go grudnia aż do czwartku d. 16 grudnia, od 8-god. przed południem aż do godziny 4-tej po południu w epichlerzu przy ul. Zachodniej 77 70, złoży.

Aby zapobiedz wielkiemu natłokowi, zaleca się składowane przedmioty jaknajrychlej dostarczyć.

Urządzenia kąpielowe trzeba samemu demontować.

Następujące ceny płaci się za polski funt po sprawdzeniu wagi za pokwitowaniem w dniu po dostarczeniu przy kasie wydziału gospodarczego (Kreiswirtschaftsausschuss) Benedykta 2, w czasie od 8-mej półgodz. rano aż do 4 popoł.

Table with columns for materials (e.g., mosiądz, brąz, aluminium) and prices.

Po tymże czasie jeszcze znalezione przedmioty metalowe bezwzględnie zostaną skonfiskowane, a właściciele ich kara pieniężną w wysokości 3000 marek, a w razie niemożności zapłacenia za każde 10 marek jednym dniem aresztu, ukaran!

Łódź, dnia 11 grudnia 1915 r. Cesarzsko-Niemiecki Prezydent Policji w. Oppen.

Obwieszczenie.

Wyrokiem sądu polowego z dnia 25 listopada względnie 10 grudnia 1915 skazano na śmierć poddanych rosyjskich:

- 1) woźnicę Bolesława Musialin-skiego, 2) robotnika Józefa Włodarczyka, 3) kowala Aleksandra Chachul-skiego, 4) ekspedienta Józefa Pizulaka, 5) murarza Bronisława Łuczyskieskiego, 6) robotnika Andrzeja Kasztelana.

w napadach rabunkowych na ludność wiejską.

Wyrok spełniono przez rozstrzelanie, dziś rano o godz. 7.

Łódź, dnia 13 grudnia 1915 r. Sąd Cesarzsko-Niemieckiej Gubernii Wojskowej. Przewodniczący sądu rada sądu wojennego Barth, Mailer.

generał-porucznik i gubernator wojskowy.

Ogłoszenie.

Peszkuje się dostawców dla szpitali miejskich na chleb żytni i bułkę pszenną. Dostawy mogą się podjąć tylko piętarze. Zgłoszenia uprasza się składać w zapleczonych kopertach z napisem „Oferta na pieczywo” w Delegacji Zdrowia przy Magistracie m. Łodzi.

Łódź, dnia 6 grudnia 1915 r.

MAGISTRAT, Delegacja Zdrowia. Schoppen.

Ofiary.

Współpracownicy Tow. „Trójkąt” złożyli na korzyść czytelników czasopism przy Tow. „Wiedza” rb. 13 k 15.

Zamiast kwiatów na zaszczytny p. Boginy Moszkowicz z p. Izakiem Gelade ofiarują na T.wo Pielegnowania Chorych „Myszmeres Haoholim” Hermanowie Hermanin rb. 2.

Polacy uczcie się czytać!

PREZENT NA GWIAZDKĘ! Uwaga: Stale ceny! Wypredaż z fabrycznego składu 40 procent niżej c. z. oraz detalicznie i resztkami. Wętkane z jedwab. oraz flanelki, na białą od Bbl. 1,10 do Bbl. 2.

Dyrekcja i Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi. podaje do powszechnej wiadomości, że na dzień 15 Grudnia 1915 r. o godz. 3-iej po południu wyznaczony został termin zwyczajnego ogólnego zebrania członków Towarzystwa, mającego się odbyć w domu Towarzystwa przy ul. Średniej pod Nr. 427/19.

Tylko 28 k. funt KARSIDU i rozmaite karbidowe lampy, hurtownie i detalicznie można dostać u S. Rotmanna Nowomiejska Nr. 8, front. 4312-2

Wypredaż cebulek kwiatowych holenderskich do hodowli w mieszkaniu, oranżerii i ogródkach. Po cenach znizonych w składzie nasion L. Jasińskiego w Łodzi. Andrzejka 10. 4334-3

Felczer z Buska z długoletnią praktyką szpitalną św. Łazarza, przyjmuje codziennie i udziela porad. Aleksandrowska 37. Karszyński. 4112-6

Samodzielny buchalter dotychczasowy kierownik powaśnej firmy poszukuje posady buchaltera lub kasjera. może młynkę kasjera, na żądanie poważne referencje. Pełni funkcje sporządzania bilansów i zaprowadzania ksiąg. Przyjmie posadę na wyjazd i do prowadzenia ksiąg w gospodarstwie rolnem. Łaskawo zgłoszenia pod „Samodzielny” w administracji „N. K. L.”

Futra męskie. na piżmowcach z dobrym fokowym kolierzem r. 125. Kamizetki na futrze 9. 50, u firmy Schmechel i Rosner. Piotrkowska 160. 4260-1

Portret rodzinny w ramie złożonej zgubiono na ulicy Radwajskiej. Łaskawy znalazca zechce odnieść za swoim wynagrodzeniem pod adresem Piotrkowska 275, dr. Marynowski. 4333-1

Zanie na gwiazdkę!! Hafty kaliskie i szwajcarskie. resztki na kostjomy i bluzki gotową bielizną damską i męską, jak również pończochy, skarpetki, zimowe chustki wełniane, firanki, sterylizacja. Wybór woalek i t. d. jaknajtaniej! być można ul. Andrzejka 44, front, parter, prawa strona w bramie. 10

Gwiazdka! Może Sa. panu sprawić przyjemność o ile Sa. pan będzie miał ochotę skrojony garnitur lub polko. Taką niespodziankę może panu sprawić tylko, Bolesław Mizera. Który otrzymał w Drezdeńskiej Akademii kra-wieckiej list pochwalny Ul. Mikołajewska 71 m. 46, w podwórzu.

DENTYSTA S. GOLDMAN długoletnia asystentka szkoły dentystycznej i kliniki d-ra Ządewicza. Przyjmuje codziennie od godz. 9 rano do 1 po poł. i od 3 po południu do 7 wieczór. 19 MILSZA 19.

Ogłoszenia drobne: A.A.A. Maszyny do szycia kupuje sprzeżając. Brzezińska 10 Placok. 4234-5. Różne meble z trzech pokoi sprzedam tanio oraz maszynę i tualetę. Mikołajewska 49 m. 2. 1. Karakuty (imitacja). Na górze damskie i kobiece okazują się tanio do sprzedania. Piotrkowska 103, prawa oficyna 2-gie wejście parter. 4275-10. Akuszka przyjmuję chore udziela porad, biednym ustepstwo. Piotrkowska 223-25. 25. Biuro próób Pisarskiego. Au-drzejka 7. 4333-29. Do sprzedania meble używane w dobrym stanie. Przejazd 21, róg Włocławskiej. Do wynajęcia tanio pokoik umeblowany przy rodzinie. Szkoła 1 m. 14. 6. Przesył używany kupon 50-100. 7. tanio Wiadom. Wysoka 9-15. Kupuję zakłady karakulowe używane kolnierze futrzane, sukni i rozmaite odzież. Piotrkowska 17. E. Magnut w pracowni pani Rudzkiej. Karbid funt 30 kop. Konstancyńska 50, skład lamp. 4299-6. Karwie damski z powodu kryzysu szyć elegancko kostjomy od mk. 10, palta od mk. 8, suknie od mk. 2. Szyć karakulowe zakłady, futra i przera białe na najnowsze fasony. Pracownia E. Rudzkiej, Piotrkowska 17, parter. Nowe żurnale nadeszły. 4321-2. Potrzebny nożen szkoły Handlowej do udzielania lekcji. Piotrkowska 145-34. 4335-1. Papierosy, cygara po cenach hurt. w c. ch. Piotrkowska 145, sklep w podwórzu Nowiński także herbata i landrunki do sprzedania. 6. Wywiez żuraw sprzedam meble i maszynę do szycia Rozwadowska 15 m. 19, II piętro. 4313-2. Z powodu nadchodzących świąt magazyń mój przy ulicy Nawrot 87, zaopatrzylom w bogaty wybór mebl. które polecam W. P. po cenach umiarkowanych. Z poważaniem F. Mieszewski 4281-6

Dr. T. Osiecki wielka oszczędność! Piotrkowska 130. Kto chce mieć ubranie na 5 lat niech nabełdzie materiał „Amerykańska skóra”. Posiadamy gotowe spodnie białe i uransa dla chł. pów. plusze na ubrania Piotrkowska 145 m. 34.